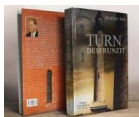

CARTE: „Turn desfrunzit” de Felician Pop

Scris de Horia Picu

Sâmbătă, 29 Noiembrie 2014 19:28 -

Când ai în mână o carte interesantă, sunt două reacții posibile pe care le poți avea ca cititor: ori îți place atât de mult încât nu poți să te oprești din citit până nu termini ultimul cuvânt al cărții, sau, dacă sunt trecute în revistă fapte, oameni, situații, care ar putea fi puse într-un mozaic literar și într-o conjunctură socio-politică, poți să citești câteva pagini, viața să curgă mai departe cu ale ei, apoi să mai citești câteva pagini, după ce ai reflectat suficient la cele anterioare. „Turn desfrunzit”, cartea domnului Felician Pop se încadrează în a doua categorie, dar asta nu înseamnă nicidecum că este mai puțin interesantă. Dimpotrivă, este o carte captivantă de la primele rânduri. Eseuri care te pun pe gânduri...Nu poți trece de la unul la altul așa ușor... Autorul critică lumea în care trăiește, în care trăim, neuitând niciun moment că limba română are frumusețile ei care trebuie puse în evidență de cei care au talentul de a o face. Primele rânduri ale cărții sunt pline de nostalgie și de alese construcții lingvistice: *“Copilăria mea a avut destule ingrediente ca să dea o tainică aromă întregii mele existente.”*

Tot scriitorul sătmărean spune:

„În copilărie, ai sentimentul că tot ceea ce se întâmplă, trebuie să se întâmple,[...] că fibra trăirii zbârnâie adânc în trupurile rezonante.”

Mă gândesc la Simone de Beauvoir care, în “Memoriile unei fete cumini” își punea întrebări constatând că tot crește:

“Brusc, viitorul prindea contur; urma să mă transforme într-o altă ființă, care spunea eu fără a mai fi eu.”

Felician Pop nu uită că primii ani de viață au fost fundamentali pentru devenirea viitorului om de cultură și de litere:

„...rădăcina vieții mele și-a nutrit trunchiul în primul deceniu al existenței mele. Și frumusețea acelei lumi, un melanj tulburător de real și imaginar, îmi sugerează acum asfințitul, cu raza curată a unei dimineți scăldată în roua candorii și mirării definitive...”

Felician Pop dă în cartea de eseuri a domniei sale destule exemple de mari scriitori români

CARTE: „Turn desfrunzit” de Felician Pop

Scris de Horia Picu

Sâmbătă, 29 Noiembrie 2014 19:28 -

---

care au rămas cu studiile incomplete. Numai că pentru talent nu se acordă diplome de absolvire. În carte, putem citi:

„Ele [studiile] nu au fost, după cum se vede, prea fericite. [...] oamenii aceștia, artiști în toată puterea cuvântului, au simțit, în diferite perioade, că de multe ori școala este pierdere de vreme. Oare ce am putea constata astăzi?” □ □ □ □ □ □ □ □

Dorește cineva să răspundă la această întrebare? Se încumetă cineva s-o facă?...

Tunul s-a desfrunzit și acum e gata oricând să se lase observat din cele mai îndepărtate (nu neapărat la distanță mă refer...) locuri. Eseurile domnului Pop te fac să te simți în „Minunata lume nouă” - cartea lui Huxley – și în lumea cărții lui George Orwell, „1984”

Scriitorul spune tot ce are de spus cu mult curaj. Despre democrație, verdictul e clar:

„Cine spune că România ar fi o țară democrată este ori un demagog fără seamăn, ori un imbecil incurabil.”

Așa-zisa integrare a noastră în familia europeană nu trece necriticată de autor:

„Mimetismul nostru nu mai poate păcăli pe nimeni, iar Uniunea Europeană se uită la noi ca la o javră murdară pe care trebuie s-o tolerezi în ogradă.”

Despre programele televiziunilor, din perspectiva unui om de cultură exasperat de nimicnicia emisiunilor, autorul spune:

„peste toate aceste anomalii se varsă din belșug sosul gros al posturilor „etno” și de manele care difuzează non-stop tot soiul de orori acustice menite să înveselească un popor înnebunit de griji și de foame.”

CARTE: „Turn desfrunzit” de Felician Pop

Scris de Horia Picu

Sâmbătă, 29 Noiembrie 2014 19:28 -

Tot mai mult captivat de fraternitatea maramureșeano-sătmăreană descoperită și în paginile cărții, m-am bucurat poate prea tare când am citit :

„Vecinii noștri maramureșeni, întotdeauna și în orice domeniu cu un pas în fața noastră, au împânzit întreaga țară cu produse culinare „ecologice” la care dau buzna fericiții cetățeni sătui de E-uri[...].”

Apoi, după ce autorul ne laudă ecologicele produse maramureșene, vine „dușul rece”, valabil și pentru sătmăreni, și pentru maramureșeni:

„Un om de la țară și-ar da seama numaidecât că multe din fabuloasele mâncăruri și băuturi nu prea sunt în regulă[...].”

Cine poate spune altceva?...

Felician Pop comentează un „șablon” mult prea mult folosit azi:

„Repede a apărut și „doamna folclorului”, o nefericită expresie de termeni contradictorii. Nu poți fi și „doamnă”, iar în același timp și „folclorică”, dar se pare că nimeni nu mai stă să analizeze comicul caragialian al acestei sintagme.”

Lipsa de reacție a societății împotriva pericolelor extremismului este un alt eseu pe care l-am citit cu atenție. Este amintit scriitorul american născut în Franța – Julien Green- care în timpul războiului a stat departe, în munți, (de) unde a continuat să scrie. Apoi, a înțeles ce greșeală comisese...

„Departee de provocările lumii, Green a trăit ani de zile într-o armonie desăvârșită, dar istoria l-a ajuns și pe el din urmă, cu toate grozăviile ei.”

De la trăirile lui Julien Green, la educația actuală. Felician Pop face o frumoasă trecere în timp:

„Educația are trei piloni importanți: familia, biserica și școala. Dacă un copil nu găsește aici reperele reale ale desăvârșirii sale existențiale, atunci generațiile viitoare nu vor avea nici măcar târzia tresărire de conștiință a lui Julien Green.”

Tot despre învățământul românesc de azi, autorul spune:

„Mașina de mers în gol a învățământului este alimentată de indigestul combustibil al hârțogăriilor idioate. Nimeni nu are curajul să spună că acest sistem este putred până în rărunchi.”

Nimeni?

Un eseu care atacă partea presei prea lingușitoare față de putere, „Cine varsă-n ciorbă zahăr?”, se evidențiază imediat prin felul inspirat al titlului deosebit de sugestiv ales. Se poate citi destul de ușor printre rânduri...Mai ales dacă ne gândim la basmul nostru cu „sarea-n bucate...”

Felician Pop spune lucrurilor pe nume când reamintește evenimente istorice cu care istoria ne-a făcut contemporani:

„sângeroasa înșelătorie populară din decembrie 1989, barbaria mineriadelor din 1990”, etc.

Suntem „arătați cu degetul” și pe bună dreptate:

„Conștiința este o chestie periculoasă iar libertatea, un produs care a avut un termen de garanție foarte scurt.”

Câteva cuvinte ale autorului care mă fac să-mi amintesc de un slogan al începutului de an 1990 și care acum ar trebui să ne dea fiori:

“De Crăciun ne-am luat rația de libertate!”

Autorul „Turnului desfrunzit” încearcă să mai reducă din ignoranța cu care suntem înconjurați până la sufocare aproape, și ne „traduce” niște termeni pe care mulți îi înțeleg „după ureche”. Două exemple:

„Un cuvânt presărat prin fraze, mai mereu aiurea, este „fortuit”, în sensul de „forțat” când, de fapt, „fortuit” înseamnă □ „venit pe neașteptate”, sau întâmplător”.

Sau:

„...furați de asemănare, mulți cred că „lucrativ” înseamnă ceva care lucrează, când de fapt are sensul de ceva care aduce câștig, care este profitabil și nimic altceva!”

În încheiere, o explicație dată de autor despre titlul cărții:

„Cartea aceasta „Turn desfrunzit” se referă la faptul că artistul este ca un turn care trebuie să vadă lumea și care se desfrunzește cu fiecare carte. Desfrunzindu-se, pe artist îl vezi așa cum este, în măreția sau în grozăvia sa”.

Citind această precizare, mi-am amintit de „Decojind ceapa” a lui Günter Grass ...și o întrebare pe care nu mă pot înfrâna s-o pun autorului, care își amintește cu plăcere de primele cărți citite în copilărie, printre care la loc de cinste a stat „Iluzii pierdute” a lui Balzac. Acum, după ani, pentru unii mulți, pentru cei din generația lui Felician Pop puțini, câte iluzii s-au pierdut oare definitiv?...